

УДК 343.373

O. Shyian

PROBLEM OF MISUSE OF BUDGET FUNDS FOR LUCRATIVE IMPULSES

О.Ю. Шиян

*старший викладач кафедри
кримінального, цивільного та
міжнародного права
юридичного факультету
Інституту управління та права
Запорізького національного технічного університету,
м. Запоріжжя*

ПРОБЛЕМА НЕЦІЛЬОВОГО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ З КОРИСЛИВИХ МОТИВІВ

Постановка проблеми. При вчиненні нецільового використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням з корисливих мотивів виникають проблемні питання кваліфікації злочинів і відмежування такого суспільно небезпечного діяння від інших злочинів, зокрема, привласнення, розтрати або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем.

Дослідження цих проблемних питань має велике теоретичне та прикладне значення, оскільки дає змогу правильно та більш повно кваліфікувати такі діяння, а також виробити пропозиції щодо реального законодавчого вдосконалення ст. 210 КК.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з нецільовим використанням бюджетних коштів, здійсненням видатків бюджету чи наданням кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням, з корисливих мотивів досліджувались у працях таких українських і зарубіжних вчених, як: П.П. Андрушко [1], Р.А. Волинець [2], Н.О. Гурова [3; 4], О.О. Дудоров [5; 6], П.А. Альбрехт, С. Браум [7], К. Кросс, Джонс [8], Т. Моффетт, Д.Л. Пек [9], П. Робінсон [10], Дж.К. Сміт и Б. Хоган [11].

Мета статті полягає в аналізі проблемних питань нецільового використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням з корисливих мотивів.

Основні результати дослідження. У випадках, коли особа, вчиняючи передбачені ст. 210 КК дії, має на меті заволодіти бюджетними коштами з подальшим оберненням їх на свою користь або користь третіх осіб, вчинене за наявності необхідних ознак слід кваліфікувати за ст. 191 КК [4, с. 302].

П.П. Андрушко справедливо зазначає, що використання бюджетних коштів усупереч їх цільовому призначенню може бути способом вчинення інших, більш тяжких злочинів. Наприклад, розкрадання майна має місце у разі використання службовими особами бюджетних коштів на будівництво чи ремонт належного їм на праві приватної власності житла, благоустрій земельних ділянок, оплату навчання їхніх дітей тощо [1, с. 26–32].

Р.А. Волинець вважає, що вчинення діянь, які пов'язані з порушенням бюджетного законодавства та передбачені ст. 210 КК під час списання бюджетних коштів з єдиного казначейського рахунку та їх отримання з метою подальшого обернення службовою особою на свою користь чи інших осіб, утворюють готування до заволодіння чужим майном шляхом зловживання зазначеною особою своїм службовим становищем. Подальші дії службової особи, пов'язані з оберненням таких коштів, які втратили статус бюджетних, на свою користь чи користь іншої особи, за необхідних умов можуть визнаватися заволодінням чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем і потребувати кваліфікації за відповідною частиною ст. 191 КК. При такій кваліфікації слід враховувати, що при зазначеному заволодінні чужим майном обов'язковою ознакою його складу є корисливий мотив і мета [2, с. 186]. Однак Р.А. Волинець, спірно не включивши корисливий мотив як кваліфікуючу ознаку в жодну диспозицію частин ст. 210 КК, навіть у ч. 4 запропонованої редакції, без достатнього обґрунтування запропонував за дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, якщо вони заповдіяли тяжкі наслідки, у санкції цієї частини передбачити, крім інших, покарання у вигляді конфіскації майна у випадку, якщо злочин вчинено з корисливих мотивів. На нашу думку, такий підхід є порушенням встановлених правил законодавчої техніки.

Слід зазначити, що переважна більшість вчених, які займалися вивченням кримінально-правової охорони власності, зійшлася на тому, що викрадення чужого майна може вчинятися лише з корисливим мотивом (корисливою метою), який є обов'язковою ознакою юридичного складу цієї групи злочинів [12, с. 90–91; 13, с. 50–53; 14, с. 165; 15, с. 491–493]. Одні вчені називають користь мотивом певних злочинів, інші – метою, третя група вчених наполягають, що корисливим може бути і мотив, і мета. На погляд С.В. Богданчикова, обов'язковим елементом суб'єктивної сторони розкрадання є корислива мета. По-перше, дана мета задовольняється за рахунок вилученого майна. По-друге, мета передбачає прагнення до вилучення матеріальної або майнової вигоди. По-третє, вилучення може відбуватися з корисливих мотивів, якщо винний ставить перед собою завдання звернути викрадене майно на свою користь чи на користь третіх осіб [12, с. 90]. Щоправда, зміст корисливого мотиву при вчиненні злочинів проти власності в кримінально-правовій літературі має неоднозначне тлумачення. Наприклад, на думку Б.В. Волженкіна, корисна мета має місце, якщо чуже майно незаконно і безплатно вилучалось і (або) оберталось: 1) на користь винного; 2) на користь осіб, близьких винного, в поліпшенні матеріального становища яких він особисто зацікавлений; 3) на користь інших осіб, які є співучасниками викрадення [16, с. 153]. Л.М. Кривоченко і

А.О. Пінаєв роблять висновок, що «будь-якому злочину, як такій поведінці, що усвідомлюється людиною, притаманна спрямованість волі винного на досягнення бажаної винним мети. До даної мети злочинця штовхають конкретні мотиви. Не викликає сумніву, що метою дій винного при розкраданні є задоволення своїх або третіх осіб матеріальних потреб за рахунок викраденого майна, тобто мета злочинця має корисливий характер. Корисливим при розкраданні буде також мотив, тому що спонукою дій винного є пристрасть до придбання, наживи. Таким чином, як мотив, так і мета при розкраданні мають корисливий характер, і наявність користі в мотивах і меті винного при вчиненні розгляданого посягання є обов'язковою ознакою цього складу» [17, с. 78]. В.П. Ємельянов вважає, що розкрадання — завжди корисливий злочин, тому ознаками суб'єктивної сторони також є корисливий мотив і корислива мета. На його думку, сутність корисливого мотиву полягає в тих спонуканнях, прагненні задовольнити свої матеріальні потреби за чужий рахунок протиправними способами. Корислива мета полягає в задоволенні особистих матеріальних потреб крадія в досягненні незаконного збагачення інших осіб з корисливих мотивів винного [18, с. 41]. Користь, на думку А.Ф. Зелінського, полягає у прагненні задовольнити індивідуальну потребу за допомогою завідомо протиправного, передбаченого кримінальним законом заволодіння чужим майном [19, с. 48–51].

В.О. Владимиров та Ю.І. Ляпунов під корисливим мотивом розуміють внутрішнє прагнення особи до незаконного збагачення, до отримання майнової вигоди [13, с. 50]. Трохи «ширше» цю категорію розкриває Л.М. Кривоченко, яка вважає, що корисливий мотив — це прагнення одержати матеріальну вигоду для себе або інших осіб, спонукання до незаконного збагачення за рахунок чужого майна [14, с. 165]. Ще «ширшим» є визначення корисливого мотиву, запропоноване М.І. Мельником, який вважає, що корисливий мотив при вчиненні злочинів проти власності полягає в прагненні винного протиправно обернути чуже чи нічийне майно на свою чи іншої особи користь або отримати майнову вигоду без обернення чужого майна на свою користь [15, с. 493]. В.С. Устинов зазначає, що розкраданню притаманна, зокрема, корислива мета, яка вказує, по-перше, на умисний характер злочину. Він підкреслює, що корисливою є саме мета, а не мотив [20, с. 373].

Вченими-правознавцями вже робилися спроби розкрити зміст корисливої мети. Так, С.В. Богданчиков зазначає, що корислива мета у викраданні очевидна, якщо винний: прагне до особистого збагачення; прагне до збагачення людей, з якими його пов'язують особисті відносини; прагне до збагачення людей, з якими він перебуває в майнових відносинах [12, с. 91]. Б.В. Волженкін стверджує, що корислива мета має місце, якщо чуже майно незаконно і безоплатно вилучалося і (або) зверталось: 1) на користь винного; 2) на користь осіб, близьких винному, в поліпшенні матеріального становища яких він особисто зацікавлений; 3) на користь інших осіб, які є співучасниками розкрадання [16, с. 153]. А.І. Бойцов вважає, що корислива мета полягає в прагненні винного до збагачення: а) особисто себе; б) близьких для нього фізичних осіб, в поліпшенні матеріального становища яких він зацікавлений; в) юридичних осіб, з функ-

ціонуванням яких безпосередньо пов'язане його матеріальне благополуччя; г) будь-яких інших осіб, що діють з ним у співучасті [21, с. 294]. На думку Н.А. Лопашенко, корислива мета у викраданні в наявності, якщо винний прагне: 1) до особистого збагачення; 2) до збагачення людей, з якими його пов'язують особисті відносини; 3) до збагачення співучасників розкрадання; 4) до збагачення людей, з якими він складається в майнових відносинах [22, с. 151]. П.С. Яні розуміє корисливу мету найбільш широко, вважаючи, що корислива мета — це бажання отримати можливість розпорядитися викраденим майном на власний розсуд, як своїм власним [23, с. 46].

Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням може бути способом вчинення інших злочинів, зокрема привласнення, розтрати або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем. У випадку визнання корисливого мотиву обов'язковою ознакою заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем, вчинення діянь, передбачених ст. 210 КК, з корисливих мотивів, у переважній більшості випадків за наявності інших ознак цього складу злочину, може кваліфікуватися за ст. 191 КК, хоча дуже важко відмежувати злочин, передбачений ст. 210 КК, вчинений з корисливих мотивів, від заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем.

Однак у теорії кримінального права існує й інша точка зору, згідно з якою корисливий мотив є необов'язковою ознакою викрадення. Через це значна частина науковців не погоджуються з тим, що викрадення чужого майна може вчинятися лише з корисливих мотивів (корисливою метою) [5, с. 445; 24, с. 114; 25, с. 230; 26, с. 23]. Так, звичайно, корисливий мотив є типовим для викрадення чужого майна, — пише С.М. Кочої, — однак фактично, вчиняючи такі злочини, винний може керуватися й іншими мотивами, в т. ч. «благородними» [24, с. 114]. С.Ф. Мілюков вважає, що можливі безкорисливі розкрадання, що здійснюються з політичних та інших мотивів (зокрема, страху) [25, с. 230]. Б.С. Нікіфоров вважає, що треба повністю відмовитися від трактовки корисливої мети як необхідної ознаки викрадення. На його думку, при викраденні майна винний діє з метою обернення його на свою користь або з метою скоїти відносно нього такі дії, які може скоїти тільки власник [26, с. 26]. А.В. Голікова зазначає, що корисливий мотив не може вважатися кваліфікуючою ознакою викрадення, тому що цілком можливо заподіяння шкоди власнику чи іншому власникові з почуття помсти, ревнощів або з метою звернути на себе увагу правоохоронних органів, потерпілого, співників [27, с. 42].

Не вступаючи в полеміку з цими вченими, зазначимо, що, вирішуючи питання про місце та значення корисливого мотиву в юридичних складах злочинів проти власності, слід ураховувати такі обставини:

1. Незважаючи на те, що мотив і мета властиві кожному конкретному злочинному діянню (як і будь-якому іншому вольовому вчинку людини), усе ж у юридичному складі злочину вони присутні не завжди. Мотив і мета виступають як конструктивні (обов'язкові) ознаки складу злочину лише у випадках, коли вони прямо зазначені в законі або однозначно впливають з його змісту.

2. Як правильно зазначає В.О. Навроцький, питання про те, які ознаки складу є обов'язковими, має принципове значення. Неприпустимо як додатково «навантажувати» склад злочину тими ознаками, які прямо не вказані у законі чи не впливають з нього, так і, навпаки, не визнавати ті або інші ознаки обов'язковими, коли для цього є підстави. У першому випадку це призводить до обмеження кримінальної відповідальності, в іншому — до її розширення [28, с. 90].

Разом із тим, у жодній нормі, яка міститься в розділі VI Особливої частини КК, не йдеться про мотиви вчинення того чи іншого злочину проти власності, а тим більше про корисливий мотив. Не можна вважати корисливий мотив і таким, що однозначно впливає зі змісту відповідних норм. Наприклад, навряд чи було б правильним стверджувати, що зі змісту диспозиції ст. 185 КК «таємне викрадення майна» однозначно впливає, що крадіжка може бути вчинена лише з корисливого мотиву, адже таємне викрадення майна через помсту, ревності, злість, альтруїзм, прагнення приховати інший злочин тощо також можливе. Якщо ж визнавати корисливий мотив обов'язковою ознакою цього злочину, то окремі суспільно-небезпечні діяння можуть залишитися поза сферою кримінального переслідування (наприклад, таємне викрадення чужого коня через жалість до нього та бажання відпустити на волю; таємне викрадення поясу чемпіона світу з босу за певною версією чи іншої спортивної нагороди, яка має цінову вартість, вчинене через заздрість, тощо) [6, с. 364].

У кримінологічній теорії загальнокримінальними корисливими злочинами, зазвичай, називають злочини проти власності, які вчиняються у формах прямого незаконного заволодіння чужим майном, з корисливих мотивів з метою безпідставного збагачення за рахунок чужого майна, а також без використання суб'єктами свого становища. Отже, даний вид злочинів характеризується єдністю таких сутнісних ознак: 1) предметом злочинного посягання є чуже майно, право на майно або дії майнового характеру; 2) умисна форма вини та наявність корисливого мотиву; 3) злочини вчиняються поза сферою господарської діяльності та без використання винним свого службового становища [29].

Зазвичай у теорії кримінального права до корисливих злочинів відносять злочини, обов'язковою конструктивною ознакою суб'єктивної сторони складу яких є корисливий мотив. Під корисливим мотивом потрібно розуміти прагнення особи отримати для себе або для інших осіб не будь-яку, а лише матеріальну вигоду (наприклад, отримати майно або право на майно, звільнитись від матеріальних витрат внаслідок своїх дій). Проте у цьому контексті слід погодитися з О.О. Дудоровим, який зазначає, що положення про факультативність корисливого мотиву як ознаки розкрадання, попри всю свою дискусійність з точки зору кримінально-правової доктрини, у максимальній мірі відповідає інтересам власника, для якого не має значення, якими саме спонуканнями керується злочинець, заволодіваючи його майном і яку мету він при цьому переслідує [5, с. 445].

Має рацію, з нашої точки зору, В.С. Устинов, який пише, що викликати у особи рішучість вчинити викрадання можуть такі некорисливі мотиви: престижного характеру — заздрість, прагнення проявити сміливість, самостійність, випробувати ризик; наслідувального характеру — солідарність, хибне

почуття товариськості, проходження прикладу; альтруїстичного характеру — бажання надати допомогу, показати щедрість, глибину почуття перед знайомими, близькими [20, с. 373].

Оскільки корисливий мотив (або/та мета) не зазначений у диспозиції кримінально-правових норм певних злочинів проти власності, підтримуємо позицію тих вчених, які вважають цей мотив (або/та мету) необов'язковою ознакою, зокрема, заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем. Це дає змогу більш чітко відмежувати цей злочин при юридичній оцінці від злочину, передбаченого ст. 210 КК, вчиненого з корисливих мотивів, що, у свою чергу, викликає можливість доповнення цієї статті частиною, у якій передбачити кваліфікуючу ознаку — вчинення цього діяння з корисливих мотивів.

Злочин, передбачений ст. 210 КК, не належить до корисливих злочинів, оскільки корисливий мотив є його факультативною (необов'язковою) ознакою, що однак не виключає можливості вчинення цього злочину і з таким мотивом. Безспірно вчинення нецільового використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням з корисливих мотивів суттєво підвищує суспільну небезпеку цього злочину. Нами також у дослідженні обґрунтовується пропозиція включити конфіскацію майна як додаткове обов'язкове покарання за вищезазначений корисливий злочин. Однак якщо додати корисливий мотив альтернативно до інших кваліфікуючих ознак, то у випадку наявності останніх у вчиненому злочині суд може необґрунтовано призначити конфіскацію майна за некорисливий злочин. А тому аргументовано, на нашу думку, є пропозиція доповнити ст. 210 КК окремою частиною з кваліфікуючою ознакою — вчинення цього діяння з корисливих мотивів. Це більш повно охопить і врахує ознаки вчиненого злочину при кримінально-правовій кваліфікації.

Висновки. Таким чином, аналіз проблемних питань нецільового використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням з корисливих мотивів підтвердив, що ст. 210 КК слід доповнити частиною, у якій передбачити кваліфікуючу ознаку — вчинення цього діяння з таких мотивів. Цю кримінально-правову норму пропонується викласти у такій редакції: «Діяння, передбачені частинами першою, другою ... цієї статті, вчинені з корисливих мотивів, — караються...».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Андрушко П.П.* Коментар до статті 210 Кримінального кодексу України / П.П. Андрушко // *Юридичний вісник України*. — 12—18 січня 2002 р. — № 2 (342). — С. 26—32.
2. *Волинець Р.А.* Кримінальна відповідальність за порушення бюджетного законодавства України (ст. 210 КК України) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 Волинець Руслан Анатолійович. — К. : Акад. адвок. України, 2011. — 215 с.
3. *Гуторова Н.О.* Проблеми вдосконалення кваліфікуючих ознак злочинів у сфері господарської діяльності / Н. О. Гуторова // *Відповідальність за злочини у*

сфері господарської діяльності : матер. наук.-практ. конференції / ред. кол. : В.В. Сташис (голов. ред.) та ін. — Х. : «Кроссруд», 2006. — С. 47–50.

4. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. — [5-те вид., допов.]. — Х. : Право, 2013. — Т. 2 : Особлива частина / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. — 2013. — 1040 с.

5. *Дудоров О.О.* Злочини у сфері підприємництва : навчальний посібник / [Дудоров О.О., Мельник М.І., Хавронюк М.І.] ; за ред. Хавронюка М.І. — К. : Атіка, 2001. — 608 с.

6. Кримінальне право (Особлива частина) : підручник / [за ред. О. О. Дудорова, Є.О. Письменського]. — Т. 1. — Луганськ : видавництво «Елтон — 2», 2012. — 780 с.

7. *Albrecht P.A. and Braum S.* Deficiencies in the Development of European Criminal Law // *European Law Journal*. — 1999. — № 5. — P. 293–297.

8. *Card, Cross & Jones.* Criminal Law. Twelfth Edition. — London, Dublin, Edinburgh : Butterworths, 1992. — 570 p.

9. *Moffett T., Peck D.L.* When Casino Gambling Comes to Your Hometown // *FBI Law Enforcement Bulletin*. — 2001. — Vol. 70 (№ 1). — P. 12–18.

10. *Robinson P.* Criminal Law. — N.-Y., Aspen Law and Business, 1997. — 920 p.

11. *Smith J.C. and Hogan B.* Criminal Law. — L., 1996. — 724 p.

12. *Богданчиков С.В.* Корыстная цель как обязательный признак субъективной стороны хищения / С.В. Богданчиков // *Закон и право*. — 2011. — № 1. — С. 90–91.

13. *Владимиров В.А.* Ответственность за корыстные посягательства на социалистическую собственность / В.А. Владимиров, Ю.И. Ляпунов. — М. : Юридическая литература, 1986. — 224 с.

14. Кримінальне право України : Особлива частина : підручник / [Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.] ; за ред. проф. В.Я. Тація, В. І. Борисова, В.І. Тютюгіна. — [5-те вид. переробл., і допов.]. — Х. : Право, 2015. — 680 с.

15. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / [А.М. Бойко, Л.П. Брич, В.К. Гришук та ін.] / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. — [7-ме вид., переробл. і допов.]. — К. : Юридична думка, 2010. — 1288 с.

16. *Волженкин Б.В.* Служебные преступления : монография / Б.В. Волженкин. — М. : Юрист, 2000. — 368 с.

17. *Кривоченко Л.Н.* Преступления против социалистической собственности : методические указания по спецкурсу / Л.Н. Кривоченко, А.А. Пинаев. — Х. : Изд-во Харьк. юрид. ин-та, 1972. — 73 с.

18. *Ємельянов В.П.* Кваліфікація злочинів проти власності : навч. посібник / В.П. Ємельянов. — Х. : Рубікон, 1996. — 112 с.

19. *Зелінський А.Ф.* Корисливість як мета злочину / А.Ф. Зелінський // *Радянське право*. — 1988. — № 2. — С. 48–51.

20. Комментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации / [отв. ред. А.А. Чекалин] ; под ред. В.Т. Томина, В.С. Устинова, В.В. Сверчкова. — М. : Юрайт-Издат, 2002. — 1015 с.

21. *Бойцов А.И.* Преступления против собственности / А.И. Бойцов. — СПб. : Юрид. центр «Пресс», 2002. — 755 с.

22. *Лопашенко Н.А.* Посягательства на собственность : монография / Н.А. Лопашенко. — М. : Норма, Инфра-М, 2012. — 528 с.

23. *Яни П.С.* Мошенничество и иные преступления против собственности ; уголовная ответственность / П.С. Яни. — М. : ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2002. — 136 с.

24. *Кочои С.М.* Ответственность за корыстные преступления против собственности : учебно-практическое пособие / С.М. Кочои. — [изд.2-е доп. и перераб.]. — М. : Изд-во «Профобразование», ООО «АНТЕЯ», 2000. — 288 с.

25. *Милоков С.Ф.* Российское уголовное законодательство : опыт критического анализа : монография / С.Ф. Милоков. — СПб. : Знание, СПБИНВЭСЭП, 2000. — 279 с.

26. *Никифоров Б.С.* Обязательна ли корыстная цель при хищении? / Б.С. Никифоров // Советское государство и право. — 1949. — № 10. — С. 23–26.

27. *Голикова А.В.* Признаки хищения в Уголовном кодексе Российской Федерации / А.В. Голикова // Предмет уголовного права и его роль в формировании уголовного законодательства Российской Федерации / [отв. ред. Б. Т. Разгильдиев]. — Саратов : Изд-во Саратовской государственной академии права, 2002. — 389 с.

28. *Навроцкий В.О.* Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посібник / В.О. Навроцкий. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — 704 с.

29. Кримінологія. (Особлива частина) : навчальний посібник / [кол. авторів Блага А.Б., Давиденко Л.М. та ін.] ; за заг. ред. О.М. Литвинова ; [наук. ред. серії О.М. Бандурка] [Електронний ресурс]. — Х. : Вид-во ХНУВС, 2011. — 390 с. — Режим доступу : <http://studopedya.ru/1-45373.html>. — Назва з екрану.

REFERENCES

1. *Andrushko P.P.* Komentar do statii 210 Kryminalnogo kodeksu Ukrainy / P.P. Andrushko // Yurydychni visnyk Ukrainy. — 12–18 sichnia 2002 r. — № 2 (342). — S. 26–32.

2. *Volynets R.A.* Kryminalna vidpovidalnist za porushennia biudzhethnoho zakonodavstva Ukrainy (st. 210 KK Ukrainy) : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.08 Volynets Ruslan Anatoliiovych. — K. : Akad. advok. Ukrainy, 2011. — 215 s.

3. *Hutorova N.O.* Problemy vdoskonalennia kvalifikuiuchykh oznak zlochyniv u sferi hospodarskoi diialnosti / N.O. Hutorova // Vidpovidalnist za zlochyny u sferi hospodarskoi diialnosti : mater. nauk.-prakt. konferentsii / red. kol. : V.V. Stashys (holov. red.) ta in. — Kh. : «Krossroud», 2006. — S. 47–50.

4. Kryminalnyi kodeks Ukrainy. Naukovo-praktychni komentar : u 2 t. / za zah. red. V.Ya. Tatsiia, V.P. Pshonky, V.I. Borysova, V.I. Tiutiuhina. — [5-te vyd., dopov.]. — Kh. : Pravo, 2013. — T. 2 : Osoblyva chastyna / Yu.V. Baulin, V.I. Borysov, V.I. Tiutiuhin ta in. — 2013. — 1040 s.

5. *Dudorov O.O.* Zlochyny u sferi pidpriemnytstva : navchalnyi posibnyk / [Dudorov O.O., Melnyk M.I., Khavroniuk M.I.] ; za red. Khavroniuka M.I. — K. : Atika, 2001. — 608 s.

6. Kryminalne pravo (Osoblyva chastyna) : pidruchnyk / [za red. O.O. Dudorova, Ye.O. Pysmenskoho]. — T. 1. — Luhansk : vydavnytstvo «Elton – 2», 2012. — 780 s.

7. *Albrecht P.A. and Braum S.* Deficiencies in the Development of European Criminal Law // European Law Journal. — 1999. — № 5. — P. 293–297.

8. Card, Cross & Jones. Criminal Law. Twelfth Edition. — London, Dublin, Edinburgh : Butterworths, 1992. — 570 p.

9. *Moffett T., Peck D.L.* When Casino Gambling Comes to Your Hometown // FBI Law Enforcement Bulletin. — 2001. — Vol. 70 (№ 1). — P. 12–18.

10. *Robinson P.* Criminal Law. — N.-Y., Aspen Law and Business, 1997. — 920 p.

11. *Smith J.C. and Hogan B.* Criminal Law. — L., 1996. — 724 p.

12. *Bogdanchikov S.V.* Korystnaja cel' kak objazatel'nyj priznak subektivnoj storony hishhenija / S.V. Bogdanchikov // Zakon i pravo. — 2011. — № 1. — S. 90–91.

13. *Vladimirov V.A.* Otvetstvennost' za korystnye posjagatel'stva na socialisticheskuju sobstvennost' / V.A. Vladimirov, Ju.I. Ljapunov. — M. : Juridicheskaja literatura, 1986. — 224 s.

14. Kryminalne pravo Ukrainy : Osoblyva chastyna : pidruchnyk / [Yu.V. Baulin, V.I. Borysov, V.I. Tiutiuhin ta in.] ; za red. prof. V.Ya. Tatsiia, V.I. Borysova, V.I. Tiutiuhina. — [5-te vyd. pererobl., i dopov.]. — Kh. : Pravo, 2015. — 680 s.

15. Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnogo kodeksu Ukrainy / [A.M. Boiko, L.P. Brych, V.K. Hryshuk ta in.] / za red. M.I. Melnyka, M.I. Khavroniuka. — [7-me vyd., pererobl. i dopov.]. — K. : Yurydychna dumka, 2010. — 1288 s.

16. *Volzhenkin B.V.* Sluzhebnye prestuplenija : monografija / B.V. Volzhenkin. — M. : Jurist, 2000. — 368 s.

17. *Krivochenko L.N.* Prestuplenija protiv socialisticheskoy sobstvennosti : metodicheskie ukazaniya po speckursu / L.N. Krivochenko, A.A. Pinaev. — H. : Izd-vo Har'k. jurid. in-ta, 1972. — 73 s.

18. *Yemelianov V.P.* Kvalifikatsiia zlochyniv proty vlasnosti : navch. posibnyk / V.P. Yemelianov. — Kh. : Rubikon, 1996. — 112 s.

19. *Zelinskyi A.F.* Koryslyvist yak meta zlochynu / A.F. Zelinskyi // Radianske pravo. — 1988. — № 2. — S. 48–51.

20. Kommentarij k Ugolovnomu kodeksu Rossijskoj Federacii / [otv. red. A.A. Chekalin] ; pod red. V.T. Tomina, V.C. Ustinova, V.V. Sverchkova. — M. : Jurajt-Izdat, 2002. — 1015 s.

21. *Bojcov A.I.* Prestuplenija protiv sobstvennosti / A.I. Bojcov. — SPb. : Jurid. centr «Press», 2002. — 755 s.

22. Lopashenko N.A. Posjagatel'stva na sobstvennost' : monografija / N.A. Lopashenko. — M. : Norma, Infra-M, 2012. — 528 s.

23. *Jani P.S.* Moshennichestvo i inye prestuplenija protiv sobstvennosti ; ugolovnaja otvetstvennost' / P.S. Jani. — M. : ZAO «Biznes-shkola «Intel-Sintez», 2002. — 136 s.

24. *Kochoi S.M.* Otvetstvennost' za korystnye prestuplenija protiv sobstvennosti : uchebno-prakticheskoe posobie / S.M. Kochoi. — [izd.2-e dop. i pererab.]. — M. : Izd-vo «Profobrazovanie», ООО «ANTEJa», 2000. — 288 s.

25. *Miljukov S.F.* Rossijskoe ugolovnoe zakonodatel'stvo : opyt kriticheskogo analiza : monografija / S.F. Miljukov. — SPb. : Znanie, SPbIVJeSJeP, 2000. — 279 s.

26. *Nikiforov B.S.* Objazatel'na li korystnaja cel' pri hishhenii? / B.S. Nikiforov // Sovetskoe gosudarstvo i pravo. — 1949. — № 10. — S. 23–26.

27. *Golikova A.V.* Priznaki hishhenija v Ugolovnom kodekse Rossijskoj Federacii / A.V. Golikova // Predmet ugolovnogo prava i ego rol' v formirovanii ugolovnogo zakonodatel'stva Rossijskoj Federacii / [otv. red. B.T. Razgil'diev]. — Saratov : Izd-vo Saratovskoj gosudarstvennoj akademii prava, 2002. — 389 s.

28. *Navrotskiy V.O.* Osnovy kryminalno-pravovoi kvalifikatsii : navch. posibnyk / V.O. Navrotskiy. — K. : Yurinkom Inter, 2006. — 704 s.

29. Kryminolohiia. (Osoblyva chastyna) : navchalnyi posibnyk / [kol. avtoriv Blaha A.B., Davydenko L.M. ta in.] ; za zah. red. O.M. Lytvynova ; [nauk. red. serii O.M. Bandurka] [Elektronnyi resurs]. — Kh. : Vyd-vo KhNUVS, 2011. — 390 s. — Rezhym dostupu : <http://studopedya.ru/1-45373.html>. — Nazva z ekranu.

Шиян О.Ю. Проблема нецільового використання бюджетних коштів з корисливих мотивів

У статті розглянуто проблемні питання нецільового використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без вста-

новлених бюджетних призначень або з їх перевищенням з корисливих мотивів. Пропонується статтю 210 Кримінального кодексу України доповнити частиною, у якій передбачити кваліфікуючу ознаку — вчинення цього діяння з таких мотивів.

Ключові слова: кваліфікуюча ознака, нецільове використання, бюджетні кошти, видатки бюджету, кредити, бюджетні призначення, корисливі мотиви.

Шиян О.Ю. Проблема нецелевого использования бюджетных средств по корыстным мотивам

В статье рассмотрены проблемные вопросы нецелевого использования бюджетных средств, осуществление расходов бюджета или предоставление кредитов из бюджета без установленных бюджетных назначений или с их превышением по корыстным мотивам. Предлагается статью 210 Уголовного кодекса Украины дополнить частью, в которой предусмотреть квалифицирующий признак — совершения этого деяния по таким мотивам.

Ключевые слова: квалифицирующие признаки, нецелевое использование, бюджетные средства, расходы бюджета, кредиты, бюджетные назначения, корыстные мотивы.

Shiyan O. Problem of Misuse of Budget Funds for Lucrative Impulses

The article considers problematic issues of misuse of budget funds, implementation of budget expenditures or provision of loans from the budget without established budget assignments or with their exceeding, for lucrative impulses. It is proposed to embody the Article 210 of the Criminal Code of Ukraine by a separate part with the qualifying characteristic, which is a committing of this crime under lucrative motives.

Keywords: Qualifying Characteristic; Misuse; Budgetary Funds; Budget Expenditures; Loans; Budget Allocations; Lucrative Impulses

Стаття надійшла до редакції 14.03.2017.